

DE OPENBARING VAN JOHANNES

De Openbaring van Johannes is een heel typisch werkstuk: een beschrijving van een visioen. Als we die doorlezen, kunnen we er eigenlijk geen touw aan vastknopen. Je wordt steeds weer en vaak op een zeer verwarrende wijze geconfronteerd met symboliek, die kennelijk niet alleen uit joodse of Griekse bron stamt. We vinden symboolbeelden en getallen. We worden a.h.w. overspoeld door een mengsel van allerhande symbolen, die worden samengevat in een visioen, dat ergens onheilspellend is, maar waarmee we eigenlijk niet goed raad weten. Je kunt - en dat is hier misschien wel het gevaarlijke - de Openbaring en alles wat daarin staat van toepassing verklaren op elke tijd. Ik wil een klein voorbeeld geven, opdat u beseft wat ik hiermee in feite wil zeggen.

"Dit is de tijd van de zesde bazuin (dit is niet van mij, maar van een van de vele uitleggers van de Openbaring), want reeds zijn de duisterlingen opgestaan en spreken de valse profeten. De kerk (Christus) wankelt voor een ogenblik op haar voetstuk en de antichrist is reeds door de valse antichrist vooraf gegaan (daarmee wordt kennelijk Hitler bedoeld)."

De gevolgen, die men hiervan (sprekende van de zesde bazuin) verwacht, zijn het uitsterven van ongeveer een derde van de bewoners van deze wereld als gevolg van het optreden van de vier Ruiters uit de Apocalyps (de vier Ruiters uit de Openbaring), die zouden vertegenwoordigen: de dood door rook, door zwavel (helse krachten), explosie, natuurgeweld en ziekte. Dan gaat zo'n uitlegger verder en zegt: In deze tijd, waarin wij de atoomgeheimen meer en meer bekend zien worden, is het niet te voorkomen dat een atoomoorlog uitbreekt; en dit is in de Openbaring reeds voorspeld. En dan zit je ermee.

Het is natuurlijk erg gemakkelijk om dan te zeggen: Dat kan zo zijn, maar plaats nu even de Openbaring van Johannes in zijn eigen tijd. Ik geloof, dat men dat absoluut moet doen, omdat er zeer vele soortgelijke visioenen bekend zijn. Er zijn - al is dat misschien niet algemeen bekend - alleen al in de laatste 100 jaren een tachtigtal verschillende visioenen geweest vaak ook in een dergelijke geheimtaal gesteld, waarmee telkenmale de komst van Christus of de ondergang van de wereld werd aangekondigd. Het is een gevolg van een ondergangsgedachte. Het is het geloof aan het vergaan van iets, waardoor de mens tot een dergelijke prognose komt.

Het zal u duidelijk zijn, dat Johannes in zijn tijd, toen hij dat visioen kreeg, was geconfronteerd met de grote moeilijkheid van een vervolgd christendom. De christenen hadden geen macht meer. Zij worden overal achtervolgd en de behoefte aan wraak speelt daarbij, volgens mij, dus ook wel een rol. De wraakzucht van een God, die ons zal wreken. Daarmee wil ik het visioen als zodanig niet ontwaarden, maar ik wil wel duidelijk maken, dat in het visioen de verwachtingen, de geestelijke achtergronden van de profeet, altijd een grote rol spelen.

Als wij een van de meest bekende punten nemen: "het beest met het aangezicht eens mensen", waarvan het getal 666 zou zijn, dan moeten we begrijpen wat daarmee eigenlijk bedoeld kan zijn. Het "beest" is voor Johannes ongetwijfeld een heerser van Rome. Rome, dat - laat ons dat niet vergeten - juist in die dagen in decadentie is. Johannes denkt ongetwijfeld aan de zeer nabije toekomst. Wat hij zelf in het visioen injecteert, is de verwachting, dat Jezus snel zal wederkomen; dat hij die arme vervolgte christenheid zal rechtvaardigen; dat hij alle vervolgers van de christenen zal vernietigen. Indien we dit begrijpen, dan wordt ook duidelijk waarom de mensen eigenlijk met een dergelijke voorspelling - want dat is het in feite - zo onnoemelijk veel vreemde dingen kunnen doen.

U weet misschien, dat het getal 666 van toepassing is verklaard op o.m. een koning van Pruisen, Napoleon, Hitler en dat men zelfs Raspoetin, de monnik in het tsarenrijk, als het "beest" heeft gezien. Maar gaat het hier werkelijk om het "beest" als zodanig? In de oude symboliek is het "dier met het aangezicht eens mensen" een sfinx. Het is een raadsel, een geheim, de weergave van een totaal andere wereld, een geestelijke wereld. Een geestelijke wereld, waarin de ideeën natuur en mens-zijn worden samengevoegd. En dan kan men anders gaan interpreteren. Men kan zeggen: Het "dier met het aangezicht eens mensen" is niet een

duivel op aarde, maar het is de mensheid, die in haar teruggaan naar de natuur haar mens-zijn zover vergeet, dat ze zich a.h.w. tegenover God stelt. Het is het teloor gaan van het Godsgeloof en daarmee het ontstaan van een totaal foutieve moraliteit. Als men het zo beziet, dan zou dat "beest" wel eens op aarde aanwezig kunnen zijn.

En dan citeer ik maar weer uit een van de visioenen uit de laatste tijd (1876), waarin het "beest" wordt beschreven als "staande met de achterpoten in Rusland, grijpende met de rechterklauw tot voorbij de bocht van de Donau en één klauw uitstreckende in de richting van België, Nederland en Frankrijk. Het heeft vele hoofden, waarvan er twee zijn gericht in de richting van Nederland, België en Frankrijk. Twee andere kijken naar het zuiden." En dan wordt ons daar nog een extra monster bij verschaft, "een hel rode padde zit in Italië en kijkt naar het dier in het noorden."

Hier ziet u dus een kennelijke overeenkomst met de symboliek, die Johannes gebruikt. Maar bewust of onbewust heeft deze katholieke profetes (het was een kloosterzuster) toch iets aanvoeld van de dingen, die er gaande zijn.

Als wij spreken over de Ruiters van de Apocalyps die uitgaan, dan denken wij aan machten van het bovennatuurlijke, die worden losgelaten. Wij willen ze zien als losstaande van de wereld. Maar een ruiter is een tijding, een mare, een aankondiging van de dingen. Het is denkbaar, dat er op de wereld inderdaad een golf van aardbevingen, vulkanische erupties en overstromingen plaatsvindt, die zich in een bepaalde richting verplaatst; en dan kunnen we spreken van een "ruiter". Wij kunnen denken aan de ziekteprocessen, zoals die in de middeleeuwen voorkwamen, toen de pest van stad tot stad trok. En dan wordt het ineens veel duidelijker. Ruiters zijn niet bepaalde machten, die van boven op de aarde terechtkomen. Nee, ze zijn de eigenschappen van de aarde, geactiveerd door een goddelijke wil. Ze zijn altijd aanwezig.

Kijken wij naar het z.g. "zevende zegel", het boek dat versloten is en waarvan een aantal zegels mogen worden verbroken, dan hebben wij hier een aardig symbool van de inwijdingstechniek, waarmee men achtereenvolgens eerst wordt ingeleid in de ware betekenis der normale dingen, daarna in de geheime achtergronden ervan en op den duur tot dicht bij de Godserkenning komt. Het laatste zegel blijft versloten. Dat kun je alleen zelf openen, wanneer je eerst het contact met God vindt.

Over hetgeen er achter die zegels ligt, spreekt de ziener eigenlijk niet al te veel. Hij vertelt wel van een stem, die hem iets zegt. Hij neemt allerhande dingen waar, maar als puntje bij paaltje komt, dan zegt hij: Ik kan alleen vertellen wat mij is toegestaan te vertellen. Een heel gebruikelijke formulering.

Als een mens niet meer begrijpt wat hij beleeft of ziet, of de moed niet heeft de conclusies te trekken, die moeten worden getrokken, dan zegt hij al heel gauw: Het is geheim; verder mag ik daarop niet doorgaan. Ik wil u wel vertellen, dat dit bij ons ook wel voorkomt. Zijn we niet volledig zeker van de interpretatie, die we op aarde aan iets moeten geven, dan zeggen we: Ja, daarover mogen we nog niet spreken. Dat is dus normaal. Het is alweer het menselijke trekje in het visioen.

De Openbaring van Johannes is voor heel veel mensen Gods woord. Gods woord in die zin, dat het woordelijk en volledig waar is, dat niet mag worden verklaard of waaraan niet mag worden getornd. Maar als het niet mag worden verklaard, dan kun je het niet begrijpen. Mag je er een verklaring voor zoeken, dan is het ook redelijk dat je door die verklaring probeert te begrijpen waar het eigenlijk om gaat.

Het idee van b.v. van de antichrist, dat ons wel heel sterk wordt gepresenteerd, is niet het scheppen van een waarde, die er nog niet is. Het is een voortvloeiende van - gezien de verschillende gebruikte symbolen - de aan de profeet bekende regel, dat de duivel een eigen hiërarchie heeft, een soort eigen openbaring bezit en dus de volledige afspiegeling is van het goddelijke rijk. Zoals er profeten van God zijn, moeten er ook profeten van de duivel zijn. En zoals er een zoon Gods op aarde komt, moet er ook een zoon des duivels zijn. Dat is noodzakelijk, anders is het evenwicht tussen de werelden van hel en hemel verbroken; en dat kan pas op het laatste ogenblik als Gog en Magog elkaar ontmoeten. De antichrist is dus een logisch uitvloeisel van een denkwijze.

Is hij daarmee antichristus? Ik geloof het niet. Ik geloof eerder, dat wij moeten stellen: Hier gaat het om de waarde van de ziel, van de eeuwige wereld, gesteld tegenover de waarden der materie. De antichrist is de perfecte rationalist en materialist. Christus is de perfecte mysticus, de levende kracht Gods. Deze beiden staan tegenover elkaar. Zij staan altijd tegenover elkaar. Een wonderbaarlijk iets, als je dat zo nagaat.

Dan de gedachtegang van b.v. de tekenen, die er aan de hemel zullen zijn. Wat zijn de tekenen aan de hemel? Niemand weet het. Er zijn er vele gezien, maar de meeste mensen lopen eraan voorbij. Soms zijn het tekenen in de wolken. Soms zijn het eigenaardigheden aan de zon. Denk eens aan Paus Pius XI, die in de tuin van zijn buitengoed de zon dubbel zag en haar zag dansen. We kunnen er een verklaring voor zoeken, maar het is een teken. Die tekenen aan de hemel betekenen dat ze staan buiten deze wereld.

Als de profeet spreekt over de Zoon des Mensen die komt, zegepralend a.h.w. als beoordelaar van degenen, die overblijven na de laatste strijd, dan doet dat een beetje eigenaardig aan, want dat is ook weer de Christus-idee buiten de wereld plaatsen, buiten datgene, wat men kent Ik geloof, dat de Christus ín de mens moet leven.

De denkbeelden zijn voor een groot gedeelte ook ontleend aan de sociale gebruiken. Als er wordt gesteld, dat onder de antichrist er alleen handel zal worden gedreven door hen, die in de hand en op het voorhoofd, het merkteken dragen van het "beest", dan lijkt dat ons misschien een wonderlijke aanduiding. We vergeten daarbij echter, dat in de tijd dat de profeet leefde het nog de gewoonte was dat bepaalde slaven, die het recht hadden om handel te drijven en bepaalde beroepen uit te oefenen in de vrije maatschappij, vaak ingebrande merktekens hadden op het voorhoofd en meestal ook op de rug van de rechterhand. Hij ziet dus kennelijk de mensen als horig aan de duivel of aan God.

Dat hij niet erg optimistisch is, blijkt wel uit de manier, waarop hij stelt dat er zoveel mensen zullen sterven. Vergeet niet, Johannes stelt dat degenen, die in Christus zijn, niet zullen worden gedeerd. Ze zullen worden vervolgd, maar wanneer eindelijk het oordeel komt zullen zij niet worden aangetast. Dat is ook weer een belofte, die je heel vaak tegenkomt. Denkt u maar eens aan de uitverkorenen, die kort geleden naar Portugal gingen om daar ongedeerd de rampen af te wachten. Daarvoor zijn er verklaringen te vinden. Het denkbeeld is echter weer algemeen.

Het opvallende is, dat we daarbij het getal der uitverkorenen horen, zijnde het getal 144.000. En dan zijn we weer terug in de getallenleer. Mag ik u echter wijzen op iets eigenaardigs?

Het getal van het "beest" is 666 of samen opgeteld 18, ofwel in basisgetal 9. 144.000 is in basisgetal 9. Dat is curieus. Het getal der uitverkorenen is in kernwaarde gelijk aan het getal van de antichrist. De meeste mensen denken er niet over na, of ze weten er weinig van. Men moet die getallen enigszins leren interpreteren. In feite wordt er gezegd, dat er in beide gevallen (zowel bij de antichrist als bij de z.g. uitverkorenen) sprake is van "een treden voor God": het getal 9, hogepriesterlijk. Dit is typisch. Want stellen wij ons ook niet voor, dat de duivel aan het einde der tijden toch zijn recht moet verliezen? Hij kan niet eeuwig blijven bestaan als een soort spiegelbeeld van God, een soort duistere Godheid. Er moet een ogenblik komen zegt u maar: na de beëindiging van het Laatste Oordeel dat de Schepper alles tot Zich neemt. Dit oordeel houdt dan in, dat de duivel terugkeert tot God. Zou het dan niet redelijk zijn om aan te nemen, dat de antichrist in zekere zin voor de duivel betekent: het wederom treden voor God? En zo kan ik verdergaan.

Ach, u kent ze allemaal. De symbolen van de hoofdzonde, de doodzonden, die rondrijven in de verschillende figuren. Overigens ook weer de symbolen, die aan de oudheid zijn ontleend en hier en daar zelfs doen denken aan parodieën op godenbeelden.

U heeft allen gehoord van de troon met daar omheen de vier dieren, die later zijn geïnterpreteerd als zijnde de Evangelisten, maar die elk voor zich bovendien iets weergeven, wat in de oudheid het teken van het goddelijke geheim was. De leeuw met het aangezicht van een mens is de ziel, die zich op aarde openbaart. De arend of de adelaar is de astrale mens, die a.h.w. naar boven vliegt, maar niet geheel in staat is binnen te gaan; hij moet nog iets achter laten. En zo kunnen we verdergaan.

Elk symbool, waarmee we worden geconfronteerd, zegt ons opnieuw: Johannes' Openbaring in de veelheid van de gebruikte symbolen, in de poging om het lot der mensheid profetisch vast te stellen, is achter datgene wat de profeet zelve meende te zeggen, een verklaring voor het wezen en het lot der mensheid. Wat er wordt gezegd over een laatste strijd, is geen verklaring van iets, wat eens zal gaan gebeuren. Het is een constatering van de krachten, die in de mens strijden. De vallei des doods, het gebeente, dat opstaat, is dat niet eerder de herinnering in ons bewustzijn? Interpretaties zijn er voldoende mogelijk.

Ik begrijp, dat velen van u hebben gemeend: wij willen nu eens over dit of dat uitsluitel hebben. U krijgt alle gelegenheid om na de pauze bepaalde beelden of citaten naar voren te brengen en zelfs ook nog om mijn stellingen, hier gegeven, aan te vechten. Maar ik mag u toch zeker in deze inleiding mijn eigen voorstelling voorleggen van de betekenis, die Johannes' Openbaring heeft. Johannes is een mysticus. Een mysticus of een mystica heeft geen objectieve maatstaf meer. Er is een beleving die voor het individu volkomen echt, is, maar waarin de grootste dwaasheden kunnen voorkomen en kunnen worden verkondigd. Een aanpassing aan enige autoriteit of aan een vaste toestand op aarde is onmogelijk. De Openbaring van Johannes is de beschrijving van een mystieke ervaring of waarschijnlijker nog van een reeks van mystieke ervaringen.

Johannes zelf is een oud man. Teleurgesteld misschien in het geloof en in de vorderingen die het geloof maakt. Hij ziet de fouten en de zonden van deze wereld en in zijn visioen brengt hij ze tot uiting. Hij ziet de grote gevaren, die de mensheid bedreigen en die haar - al zegt hij dat niet en weet hij het misschien niet - cyclisch regelmatig bedreigen, wanneer de totale golfslag van de tijd weer naar een dieptepunt van materialisme gaat of opstijgend tot een hoogtepunt van geestelijk bewustzijn zich niet langer kan handhaven. Zijn angsten, zijn verwachtingen, zijn behoefte om gelijk te hebben, om Jezus van eens weer geopenbaard te zien, kenbaar voor alle mensen, speelt een zeer grote rol in zijn belevingen. Hij kan niet anders dan uit het mystiek ervaren voortdurend datgene selecteren, wat voor hem de handhaving, ja, de rechtvaardiging van zijn geloof, van zijn streven, van de vele offers der martelaren zal inhouden.

Zo begint hij. Maar de mystieke beleving is een eenheid met God. Of we die God gepersonifieerd zien of niet, is van geen belang. Het is een doordrenkt zijn van de zin des levens, de verveelvoudiging misschien van de eigenaardige ontruktheid, die iemand in een LSD-roes kan krijgen. Daarin heb je het gevoel, dat je de geheimen kunt ontsluiten. Let wel, het is een gevoel, het is een innerlijke kwestie en het heeft niets te maken met de feiten. Je kunt dromen, dat je in een droom de oplossing vindt voor de kwadratuur van de cirkel en als je het onthoudt en optekent, dan blijkt het onzin te zijn. Dit zijn van die punten, waarmee u werkelijk rekening moet houden.

De mysticus ziet geheimen; en een deel ervan kan hij begrijpen. Hij interpreteert ze. Hij maakt uit de persoonlijke behoefte een God, die tot hem spreekt. Want zijn innerlijk, opgejaagd tot de hoogste golven van verrukking en beleving, projecteert zichzelf ergens als de stem Gods. En zo geeft hij weer wat typisch menselijk is.

De Openbaring van Johannes omvat zeer zeker goddelijke elementen, maar uitgedrukt volgens het wezen en het begripsvermogen van een mens. Juist dit verklaart veel van de verwarring, die we toch in het geheel kunnen herkennen. Dan zie ik verder, dat vele symbolen zijn ontleend aan het heidendom. Het heidendom, dat in de tijd van Johannes een renaissance doormaakte. Deze symbolen zijn voor een groot gedeelte gebruikt om het demonische, het kwade weer te geven. Maar ergens wordt hij ook geconfronteerd met de innerlijke evenwichtigheid van de kosmos en grijpt hij naar de getallen en naar de weergave van de essentiële eigenschappen. Bij die eigenschappen ziet hij, dat de mens staat tussen God en duivel. Hij erkent de noodzaak van het reinigingsproces, zoals dit - ook voor degene, die een mystieke ervaring doormaakt - bestaat. In het begin is het vaak een pijnlijke ervaring.

Zo stelt hij zich voor, dat God de mensheid zal reinigen. Zijn getal 144.000 kan de totale mensheid van alle tijden omvatten, want het is een symboolgetal, geen reëel getal. Hij ziet de mens gaan door bloed en stof en ellende; en dat doet de mens. Maar dat deed hij ook al vóór Johannes' tijd. Nu heeft u misschien de dreiging van de atoombom. Vroeger was het de dreiging van het Griekse vuur. Nu zijn het de vliegtuigen, die ver over de landen gaan om dood en verderf te brengen. Vroeger waren het misschien de slingerapparaten, de ballista's. De dreiging is er altijd. Het is de strijd van de mens zelf, die de voortdurende veredeling is.

Wanneer wij het Laatste Oordeel zien, het oordeel over de levenden en de doden, dan moeten we niet alleen denken aan zielen, die voor Gods rechterstoel treden, maar dan moeten wij ook denken aan het gehele leven, want in de daden van de levenden worden de doden geoordeeld. De levenden zelf oordelen zichzelf voortdurend door God in zich te erkennen en waar te maken of Hem te verlaten en te verwaarlozen.

Johannes geeft ons het leven, zoals het altijd is en niet alleen de belofte voor een verre toekomst. U zult uitroepen: Maar de voorspelling dan van de Vier Ruiters van het boek met de namen der uitverkorenen! Ik geef u tot antwoord: Die dingen zijn er altijd. De Ruiters van de Apocalyps gaan voortdurend uit over deze wereld. Ze zijn de harmonie en disharmonie, die er voor de mens bestaat. Ze zijn de ervaring van het leven, die elke mens eigenlijk doormaakt. De een intenser, de ander wat minder intens. En de hele ondergangsgedachte, die zo sterk naar voren komt, gedachten van brandende steden en trekkende legers, van moord en doodslag en dan een duizendjarig rijk van vrede, is een oude droom. De oude droom van keizers en caesaren, van farao's, ja, misschien zelfs van nog primitievere mensen. Het is ook het leven van vandaag. Een duizendjarig rijk kunnen we bereiken, indien wij in onszelf de waarheid zoeken en niet daar buiten. Wij kunnen oorlog en geweld tot stand brengen, wanneer wij naar buiten toe grijpen om ons te verrijken en niet onze rijkdom in onszelf erkennen.

Velen van u zal het een onaangename verrassing zijn, dat ik zo over de Openbaring denk. Maar vergeet u één ding niet: het zijn de mensen, die naar dergelijke geschriften en openbaringen grijpen en er een rechtvaardiging en een aansporing voor zichzelf in te vinden, maar vooral ook het geloof in een uitverkiezing en een verheffing. Ik geloof niet, dat God deze menselijke eigenschap ooit met Zijn eigen woord zal willen aanmoedigen. Want het is dezelfde trots - als we in bijbelse beelden willen spreken - die Adam ertoe brengt te zeggen: Ach, waarom zal God het verbieden, dat ik een appel eet van deze boom van kennis en te weten, als die de mens doet zeggen: Waarom zou ik mij druk maken over de mensheid, want ziet, ik ben uitverkoren. Dat komt op precies hetzelfde neer. Het is het demonische element in de mens, dat hem ertoe brengt de innerlijke waarheid te versluieren en daarvoor in de plaats de verwachting te zetten voor latere tijden.

Johannes openbaart ons inderdaad iets. Hij openbaart ons de vreemde achtergrond van het menselijke leven. Hij toont ons de schimmen van schuld bewustzijn, die in verschillende vormen rondzweven, zoals gedrochtelijke gierigheid, luiheid, zinnelijkheid. Geen zonden op zich, laat ons dat begrijpen, maar zonden, omdat wij ze afzonderen van de waarden in ons innerlijk, omdat we, zonder innerlijk recht of innerlijke erkenning van deze dingen, ze gebruiken.

U moogt over mijn verklaring natuurlijk denken zoals u wilt. Ik heb zeker geen recht van u te vergen, dat u mijn exegese hier onmiddellijk accepteert, terwijl u die van vele deskundigen verwerpt. Maar de bewustwording van de mens en daarmee ook zijn innerlijke bereiking, zijn innerlijk contact met God, staat volgens mij - juist in de geschriften van de Openbaring - veel meer voorop dan menigeen wil erkennen, want er zijn altijd inwijdingen geweest en geheime rijken. Er is altijd een verschil geweest tussen hen, die de macht in de wereld zoeken en degenen, die de dienstbaarheid zoeken en aanvaarden. En dit is het verschil, dat in de Openbaring wordt doorgevoerd tot het uiterste.

Wat te denken van een laatste strijd, een Armageddon, een laatste oorlog? Kan er ooit en laatste oorlog zijn, zolang de mens nog mens is volgens zijn huidige norm? Armageddon kan eerst ontstaan, wanneer de mens zichzelf ontdekt. Dan is er een overwinning en een einde. Tot die tijd woedt de slag voort. De slag tussen het zelfzuchtige, het materialistische en de erkenning van het hogere in jezelf. Een eeuwige strijd. Niet een strijd, die eens zal komen in het Oosten.

Eenheid is in de getallenleer van Johannes te vinden. En als we zijn systeem gebruiken, kunnen wij b.v. het ogenblikkelijke getal van God vinden als 575, zijnde het getal 8, het priesterlijk getal. Dit is begrijpelijk. Want terwijl de antichrist reeds het hogepriesterlijk getal is (de confrontatie, met God), is het Godsgeloof van de wereld in deze tijd, voor zover het bestaat, een offeren aan God, een priesterlijke benadering en gelijktijdig een afstand nemen van God.

Johannes heeft m.i. in zijn visioen erkend dat dit de wereld is. Zijn visioen is niet de komende tijd. Zijn visioen is de wereld. Pausen worden gevangen genomen en weer vrij gelaten, want Pausen zijn de gevangenen van hun eigen behoefte aan een onfeilbaar gezag. Priesters zijn misschien de representanten van God volgens hun beste weten, maar gelijktijdig zijn zij demonisch want zij zoeken ten slotte de materiële uitdrukking, de materiële erkenning van hun wezen en streven. Zij zoeken de verovering; niet alleen de dienstbaarheid.

Johannes moet het ergens voorvoeld hebben. Hij moet begrepen hebben hoe de grootste misdaden op aarde in de naam van God en de mensheid zouden worden begaan. Hij moet aangevoeld hebben hoe de grote onevenwichtigheid, die er voor de mens bestaat, voortkomt uit zijn onvermogen te erkennen, dat het goede in hem leeft evenals het kwade, zodat hij het kwade ziet als een kracht buiten zich, die hij moet bestrijden, terwijl hij het goede in zich ziet als iets, op grond waarvan hij een beloning kan eisen.

Een mens leeft niet waarlijk in de wereld. En uit de vele eigenaardige vormen en symbolen van Johannes' Openbaring rijst voor degene, die haar met dit alles voor ogen wil lezen, een beeld van de gehele mensheid en van de historie van die mensheid. Hij ziet daarin de profetie van de nordische Übermensch zo goed als van de strijd tussen de bondgenoten van eens, die elkaar niet durven aanvaarden en vertrouwen, omdat zij bang zijn zichzelf te verliezen.

Ik acht de Openbaring van Johannes niet een ware profetie. Ik acht haar de mystieke erkenning van de werkelijke leer van Jezus en dat geconfronteerd met en ook in conflict met de mensheid, haar streven en haar benadering.

DISCUSSIE

❖ *Johannes doet de Christus spreken en daarbij zeggen: "Ik ook haat". Hoe is dit verenigbaar met de werkelijkheid van de Christus, de personificatie van de liefde Gods?*

Ik zou hier graag een aanvulling willen hebben. "Ik ook haat". In welke context staat dit?

❖ *Dat staat in het begin van de Openbaring. Daar wordt gezegd, dat Johannes een bepaalde congregatie van mensen of klasse van mensen haat en daar laat hij de Christus zeggen: Ik ook haat. Het gaat dan t.a.v. die speciale mensen.*

Ik geloof, dat u ietwat verkeerd interpreteert.

1. Het gaat hier om een bepaalde mentaliteit en niet om bepaalde mensen.
2. Het haten van Jezus kan het haten zijn van wat wij disharmonie zouden noemen en hoeft dus niet te zijn: een verwerpen van personen.
3. Ik moet dan weer terugkomen op hetgeen ik reeds zei over de persoonlijke inhoud, die in het visioen is gelegen - blijkt uit de bevestiging van Johannes' haat door Jezus - volgens mij toch wel op een enigszins andere wijze uit de context te lezen dan u het stelt, ook de bevestiging, die Johannes voor zichzelf zoekt.

Dat is dus een heel eigenaardig verschijnsel. We zien heel vaak, dat men zegt: God wil het; of: Jezus zegt mijen dat men daarbij zijn eigen ideeën achterwege laat. Het is de kreet van de kruistochten. "Dieu le veut". Ik geloof hiermede dus voldoende duidelijk te hebben gemaakt, dat:

1. Jezus kan haten, zolang die haat niet is gericht tegen de persoon, maar tegen de disharmonie. De harmonie kan de disharmonie niet aanvaarden, tenzij de disharmonie wil opgaan in de harmonie. Als een gescheiden toestand kan zij worden geaccepteerd. Juist de ALLiefde van de Christus kan geen toestand gedogen en aanvaarden, waarbij de erkenning van het Al niet aanwezig is.
2. Ik neem aan, dat Jezus in zijn tijd wel degelijk verworpen heeft. Hij geselde de wisselaars uit de tempel. Hij sloeg de wisselaars, maar hij haatte hen niet, doch hun praktijken.

Ik geloof, dat daarmede de zaak duidelijk is gesteld, of niet?

❖ *Ten dele. Ik zou zeggen, dat een bewustzijn, waarover we helemaal geen oordeel kunnen uitspreken zowel het positieve als het negatieve kan waarderen.*

Zolang positief en negatief met elkaar in harmonie zijn. maar zodra er een onevenwichtigheid ontstaat, zal het harmonisch principe of het liefdeprincipe proberen die harmonie te herstellen; en dat houdt in een verwerpen van de afzonderlijke status van het disharmonische of het lage.

❖ *Maar nu vraag ik me toch wel af, hoe het mogelijk is dat degenen, die dat in de canon hebben opgenomen, dat zonder enige verklaring hebben gedaan?*

Ja, er zijn hier meer van die raadselen. Ik meen, dat in de gehele bijbel een groot aantal uitspraken zijn opgenomen, waarvoor een verklaring zeer van node zou zijn voor de huidige mens. Het is echter de vraag, of in de tijd, waarin ze werden uitgesproken, die verklaring ook van node was.

❖ *Zouden ze vroeger dan een scherper inzicht hebben gehad dan tegenwoordig?*

Ja, als ik u ga vragen, hoe je met een vuursteen bij een steen kunt bewerken, dan weet u het niet. Vroeger was dat algemene kennis. En als ik u vraag wat een mosterdzaadje is, dan heeft u zo'n ding waarschijnlijk nog nooit gezien. Vroeger had iedereen het gezien.

❖ *Mag ik hier nog even op doorgaan? Ik meen, dat de vraag verband houdt met het eerste hoofdstuk van de Openbaring, waar in de gemeente van wordt gezegd: "Och, als ge koud waart of heet, maar daar ge noch koud zijt noch heet, zal ik u uit mijn mond spuwen." Hier wordt juist de tegenstelling gewent.*

Nee. Want koud en heet zijn uitdrukkingen van één en hetzelfde principe; temperatuur. Maar wat niet koud en wat niet heet is, wat zich dus schijnbaar neutraal stelt, verwerpt in feite het actieve principe. Het is de inactiviteit, die door de activiteit wordt uitgeworpen. Als u het een beetje in deze tijd wilt zoeken, dan moet u maar eens denken aan de scène met de knopengieter in Peer Gynt van Ibsen. Ook hier is het weer: Je bent niet goed en je bent niet kwaad. Omdat je niets bent, word je omgesmolten. Dat komt op hetzelfde neer.

❖ *Wat is de tweede dood, door welke hij, die overwint, niet zal worden beschadigd?*

De tweede dood zou zijn: je niet meer bewust zijn van bestaan. Materieel gezien geschiedt dit met de z.g. overgang of de stoffelijke dood. Maar indien geen voldoende aanvaarding van het leven aanwezig is, blijft men in zichzelf besloten en elimineert men steeds meer delen van eigen zijn en wezen en wordt men dus steeds eenzijdiger, beperkter. Door het ophouden van het contrast houdt ook het bewustzijn van het eigen wezen op te bestaan. Dit is de tweede dood.

❖ *Wat is de symboliek van de witte keursteen, waarop een nieuwe naam zal worden geschreven?*

Een keursteen of merksteen of ijksteen was een steen, zoals deze door edelsmeden nog wel wordt, gebruikt om het goud of zilveragehalte vast te stellen. Het is dus de methode om na te gaan wat men waard is. Aangezien deze keursteen tot op dat ogenblik aan een bepaalde norm, een bepaalde waarde was gebonden, die niet meer zal gelden en die eigenlijk met Jezus' komst al moest ophouden te gelden, is het duidelijk dat de oude ijkwaarde (de oude naam) moest worden vervangen door een nieuwe ijkwaarde, een nieuwe naam. De waarde van het bestaan kan niet meer worden gemeten met de oude maatstaven. Dat wordt hier gezegd.

❖ *Wat wordt bedoeld met de heilige, die de sleutel Davids heeft, die opent en niemand sluit en hij sluit en niemand opent?*

Ik vermoed - ik zeg: ik vermoed; ik kan dit dus niet met zekerheid zeggen - dat hier wordt bedoeld op het z.g. sleutelgezag, dat het kerkelijk primaat zich in die tijden had toegeëigend, waarmee in moderne termen wordt gesteld, dat wanneer de Paus iemand uit de hemel uitsluit, hij doordat gezag onder geen beding meer kan binnenkomen, terwijl als de Paus iemand in de hemel toelaat deze ook inderdaad zal binnenkomen, wat er verder ook gebeurt. Het is een denkwijze, die wij in de latere legenden aan Petrus hetzelfde gezag zien toeschrijven. Petrus is de sleutelbewaarder van de hemel en hij kan in sommige gevallen zelfs worden vervangen door de Christus zelf. De Christus, die dus bepaalt wie de hemel binnengaat. Dit is echter niet de z.g. eeuwige hemel. Die betreedt men eerst na het Laatste Oordeel. Het is een soort plaats van rust, waarin een bestaan mogelijk is tot het Laatste Oordeel is uitgesproken.

Ik weet niet, of u dit verschil kent. Men had dat vroeger wel in het oude geloof. Men zei: Iemand, die sterft (in het jodendom vinden we dat b.v. terug) rust tot het ogenblik, dat het oordeel over de mensheid wordt uitgesproken en dan eerst zal hij weer leven. Ik meen, dat dit daarmee ook wel degelijk vervlochten is. Ik zou hier dan ook van de gelegenheid gebruik

willen maken om op te merken, dat wij zeer zeker in de Openbaring vaak een sterk judaïstische denkwijze aantreffen.

❖ *Wat betekent het dat de vier dieren van binnen vol ogen zijn?*

Ogen is waarnemen, bewustzijn. Rond Gods troon zijn vier wezens. We zouden volgens de oude terminologie kunnen zeggen: de heersers van de vier elementen of de vier grote krachten der schepping. Dat is de oude mystieke leer, welke het totaal waarnemen. God Zelf is wel alwetend, maar het weten, het waarnemen, geschiedt door de dieren, die de totaliteit kennen van wat er op aarde geschiedt en gelijktijdig de wil Gods verkondigen aan die totaliteit.

❖ *Is dit te vergelijken met Jhana -Boeddha b.v.?*

Nou, ik zou juist in dit verband dergelijke vergelijkingen liever schuwen, omdat een vergelijking van een mystieke beleving, zoals Johannes heeft gehad, met leerstellingen uit een totaal ander geloof voortkomend en daardoor met een in schijn vaak geringe verschuiving van waarden, maar in feite een zeer grote verschuiving van waardering, zou moeten voeren tot een groter onbegrip voor hetgeen Johannes heeft willen zeggen en niet tot een groter begrip.

❖ *Is de Johannes, die we nu hebben horen spreken, de geliefde leerling van Jezus?*

Nee. Dit is Johannes, de evangelist, die door sommigen wel wordt geïdentificeerd met Johannes, de lievelingsleerling van Jezus. Maar er is geen enkel bewijs voor, dat hij dat inderdaad is, zo min als er een bewijs is voor de stelling, dat Johannes met een aantal Grieken naar het noorden van Azië is getrokken en daar het priesterrijk van pastor John (priesterkoning Johannes) zou hebben gevestigd. De praktijk wijst uit, dat de werkelijke lievelingsleerling Johannes zich kennelijk na het falen van de eerste christengemeenschap heeft afgescheiden van de andere volgelingen en in een soort vergetelheid is verzonken.

Johannes van Patmos is in geen geval identiek met de lievelingsleerling. Dat zou overigens ook uit de jaartallen kunnen blijken, omdat anders Johannes van Patmos op het ogenblik, dat hij zijn visioen beschrijft, een leeftijd van 115 à 120 jaar zou moeten hebben bereikt.

❖ *Allerlei occulte en esoterische scholen geven een verklaring van de Openbaring van Johannes, die juist hún stellingen bevestigt. Is deze eigenaardigheid het gevolg van het feit, dat de christelijke wereld eeuwenlang is voorgehouden dat de bijbel Gods onfeilbaar woord was, waaraan niet mocht worden getornd?*

Ik geloof niet, dat ik dit als een direct gevolg kan stellen van de verkondiging van Gods onaantastbaar en onfeilbaar woord door de kerken. Ik zou wel willen zeggen, dat het voortvloeit uit de mentaliteit, die daarmee gepaard gaat. Het is n.l. al vele eeuwen zo dat een mens, die iets wil doen op aarde, dat als christen rechtvaardigt door bijbelteksten te citeren. Vandaar ook dat het Oude Testament bij velen zo zeer geliefd is; daar kun je alles uit halen wat je maar hebben wilt, tot pornografie toe, als het nodig is. Maar als wij nu te maken hebben met een duister geschrift dat heel moeilijk te begrijpen is, waarin je geen concrete bedoeling kunt lezen, waarin je alles kunt interpreteren (hinein interpreteren, zegt de Duitser zo mooi), dan is het dus wel erg aantrekkelijk om juist dit te gebruiken als het bewijs voor de juistheid van je eigen stellingen. Ik meen echter, dat niemand daartoe het recht heeft, omdat een visioen nimmer gezien kan worden als een objectieve waarheid. Het is ergens een subjectieve beleving; en als zodanig is zelfs de beschrijving nimmer de objectieve weergave van de beleving of van de openbaring. Het is slechts een subjectieve uitdrukking, die aan een innerlijke beleving wordt gegeven.

Indien iemand voor zich daaraan dan weer het recht gaat ontnemen om zijn juistheid te toetsen aan die verklaring, dan geeft hij dus toe dat hij even subjectief is als de woorden van de ziener zelf. De eindconclusie is duidelijk: Degenen, die dit doen, maken de grote fout dat zij aan de subjectiviteit van een ander hun eigen subjectiviteit toevoegen, zodat het eindbeeld eerder vertroebelend dan verhelderend werkt. Ik geloof dan ook, dat het nodig is dat ieder de Openbaring van Johannes voor zichzelf leest en probeert te begrijpen. Ik heb in mijn inleiding getracht een kleine vingerwijzing te geven in welke richting dat misschien het eenvoudigst mogelijk is. Men moet dus niet zoeken naar de bevestiging van het een of ander wat er nu bestaat - dat heeft geen zin - maar men moet trachten de mentaliteit, de innerlijke verbondenheid met het hogere, de eigen projectie ook van het "ik" op de wereld te erkennen, waardoor men - naar ik meen - zijn eigen wereld beter leert kennen, en dan heeft men ook geen occulte scholing nodig.

Occulte scholingen, neemt u me niet kwalijk dat ik het zeg, zijn alleen nodig voor degenen, die nog niet begrijpen. Want datgene, wat voor de menigte occult is, is niet het werkelijk verborgene of geheime of duistere. Het is doodgewoon het eenvoudig ware dat men niet wil of kan zien. En dat is iets heel anders. Daarom geloof ik niet, dat je een occulte stelling als eeuwigheidswaarde kunt bevestigen, ook niet via wat dan Gods woord heet te zijn. Ik geloof, dat je een occulte stelling alleen kunt gebruiken om te komen tot een leefbare en direct waarneembare werkelijkheid. Het enige, wat ik daaraan nog moet toevoegen, is dat dit niet alleen materieel kan gelden, maar dat dat pas mogelijk is, indien ook de innerlijke erkenning van geestelijke krachten volledig aanwezig is.

❖ *U beschreef de Ruiters als eigenschappen van de aarde, geactiveerd door de goddelijke wil. Wat bedoelt u met dit laatste?*

De goddelijke wil als zodanig is de kosmische wet. God is de harmonie, de evenwichtigheid, waardoor het bestaan mogelijk is. Op het ogenblik, dat er een verstoring van harmonie - onverschillig waar en hoe - optreedt, wordt de goddelijke wil kenbaar in de dwingende kosmische wet, die wij dan vaak in een onderverdeling weer zien als natuurwet, die een compensatie tracht te scheppen. Als ik te veel van mijn eigen grootheid en van mijn gerechtvaardigheid overtuigd ben, dan zal de natuur daarvan gebruik maken om mij het gevoel van onmacht te geven; en dan komt er een aardbeving of een grote overstroming, indien dat een hele landstreek betreft. Op deze wijze compenseert de goddelijke wil a.h.w. voortdurend de geestelijk en ook materieel niet aanvaardbare toestand. Er wordt dus geen kwaad geëlimineerd, dat denkt men vaak verkeerd. Nee, er wordt een eenzijdige toestand geëlimineerd, die niet meer aanvaardbaar is in het harmonisch geheel van de kosmos. Als ik dus zeg, dat de Ruiters krachten der natuur zijn, door de goddelijke wil geactiveerd, dan wil ik daarmee zeggen, dat het niet aparte engelen of hemelmachten zijn, maar dat het gewoon het mede door de mens veroorzaakte in verschijning treden is van bepaalde machten en verschijnselen, die hem a.h.w. ontdoen van zijn zelfoverschatting en wat dies meer zij. Dat is mijn persoonlijke interpretatie. Alle ervaring, die ik tot nu toe heb opgedaan, is toch wel in de richting van hetgeen ik hier zeg.

❖ *In uw voordracht spreekt u over het demonische in Adam, dat hem ertoe leidde van de vrucht te eten. Tijdens een andere voordracht zei een van u dat het juist tot het bewustzijn van de mens leidde, dat Adam het Godsgebod ongehoorzaam was. Hoe is dit met elkaar in overeenstemming te brengen, indien men aanneemt dat het tot bewustzijn komen van de mens Gods wil is?*

Ik zou het volgende willen zeggen: Indien u goed heeft geluisterd, dan heeft u mij misschien horen zeggen dat binnen de christelijke beschouwing (dus niet sprekende absoluut en als waarheid) de kwestie van Adam vergelijkbaar is met iets anders. Nu wil ik nog een stap verdergaan.

Adam heeft kennis nodig. Zonder die kennis kan hij nooit werkelijk mens worden. Eerst uit de verdeeldheid en de tegenstrijdigheden van Adam komt het bewustzijn voort, waardoor hij de werkelijke gezel, de bewuste gezel, van God kan worden. Om het anders te zeggen: van een goddelijk huisdiertje kan worden tot een dienaar in het Huis des Heren. Dit is de waarheid zoals ik die zie. Maar de mensen betreuren de zondeval van Adam, vermoedelijk omdat ze aannemen dat ze dan ook zonder arbeid, werkverschaffing, C.A.O. e.d. buitengewoon luxueus en prettig zouden kunnen leven. Ze vergeten, dat ze dan waarschijnlijk niet zouden hebben geleefd. Deze gedachte van de erfzonde, van de overdrachtelijke schuld, is dus eigenlijk een uiting van een zeker absolutisme. Overal waar wij een dictatuur zien, zien we dus wat men in Duitsland noemt: de Sippenhaft, d.w.z. het verantwoordelijk stellen van gezin, familie en relaties voor het gedrag van een persoon, vaak tot in komende geslachten. Dit is hier kennelijk gebeurd. Het denkbeeld, dat het demonische in Adam aanwezig zou zijn geweest, bewijst echter dat God dit demonische daar ook in toegelaten en geschapen heeft. Anders gezegd, dat de evenwichtigheid ook daar moest bestaan en bestond.

U ziet, er is geen sprake van een tegenstrijdigheid in de verklaringen. Maar het is iets heel anders, als ik een mening of een opvatting van een ander citeer, dan als ik zeg: Dit is de waarheid. Ik kan zeggen, dat boer Koekoek ervan overtuigd is dat Nederland, indien de overbodige ambtenaren worden afgeschaft, praktisch zonder belasting te heffen op een zeer behoorlijke wijze kan worden geregeerd. Maar dan moogt u daaraan niet de conclusie verbinden, dat ik dit volledig juist acht.

❖ *Is Christus de tot mens geworden God, buiten ons of wordt hij verondersteld ín ons te zijn?*
In het geloof wordt Christus tot een projectie. Hij is dus God Die als mens op aarde komt en Die - juist omdat Hij buiten het "ik" staat - de schulden en zonden van het "ik" kan dragen en uitboeten; die - zeg maar een soort geestelijke verloskundige is - iedereen bevrijdt van al hetgeen hem zou beletten in de hemel te komen. Dit is dus de voorstelling.

Maar laten we nu de werkelijkheid eens bezien. Wij zijn allen schepselen Gods. Wij zijn kinderen Gods, omdat wij zonder de goddelijke kracht niet kunnen bestaan. De Christus is een deel van God. Hij wordt dan ook aangesproken als de tweede Persoon van de Drie-eenheid. Aangezien God in ons aanwezig is en ons in stand houdt, zal ook de Christus in ons aanwezig zijn. Een Christus buiten ons kan waarschijnlijk maar heel weinig voor ons zijn, behalve dan een voorbeeld. De Christus ín ons echter is de weg, is de waarheid, is de innerlijke erkenning van de Vader.

Als zodanig wil ik stellen: Jezus was de drager van de Christus op aarde. Hij is het voorbeeld voor allen, die Christus in zich willen vinden maar hij is niet de Verlosser zonder meer. Hij verlost niet, zonder dat de mens zelve actief is. Hij geeft de mens de kracht om de Christus in zich te beleven en zich zo van zijn eigen beperktheid te verlossen en daarmee de Vader te aanvaarden.

❖ *U bent in een betere positie dan wij om de Openbaring van Johannes uit te leggen, omdat u mijns inziens dichter bij de schrijver bent. Of is deze niet voor commentaar bereikbaar? (Dit is welgemeend, dus geen sarcasme). Overigens geloof ik, dat u gelijk hebt.*

Nu, dat is alweer een heel prettige mededeling. Ik kan u zeggen, dat de schrijver niet voor commentaar beschikbaar is, maar dat hij in onze werelden bestaat en dat ik via via - dus niet persoonlijk - bij mijn onderzoekingen wel heb gehoord, dat hij zeer ontstemd is over datgene, wat men soms van zijn openbaring probeert te maken.

❖ *666 en 144000 zijn beide deelbaar door 9 (ook b.v. door 2). Waarom noemt u 9 het grondgetal?*

Omdat ik gebruik heb gemaakt van de kabbalistische vereenvoudigingsmethode, aangezien beide getallen tot stand zijn gekomen volgens de omzetting (ook via de geometrica eigenlijk) via de kabbala. Daarbij geldt, dat wij de getallen steeds optellen en 10 als 1 beschouwen. Dan is $6 + 6 = 12 = 3 + 6 = 9$. $144000 = 1 + 4 = 5 + 4 = 9 + 0 = 9 + 0 = 9 + 0 = 9$. Beide getallen hebben dus de basiswaarde 9. Deze basiswaarde 9 heeft in het kabbalistische systeem een bijzondere betekenis, die vereenvoudigd wordt voorgesteld als de hogepriester, die het Allerheiligste binnentreedt om te staan tegenover de Arke.

❖ *U zei iets over het verliezen van het bewustzijn. Betekent dat de identiteit met het leven?*
Het leven zelf gaat niet verloren. Maar als ik een vergelijking mag maken: Heeft u wel eens gehoord van totale amnesie? Hierdoor wordt de totale herinnering aan al, wat je gekend hebt, of wat je geweest bent, uitgewist. Dit gebeurt bij de mens wel eens door een schok. Wanneer hij nu weer tot zichzelf komt, dan zal hij wel sneller b.v. de taal leren, die hij reeds gesproken heeft en de kundigheden verwerven, die hij reeds bezat en heeft, maar hij kan ze niet meer releren met het verleden. Het verleden is voor hem dood; is als niet bestaand hebbend. Wanneer de geest zich vereenvoudigt, doordat zij steeds in zichzelf besloten blijft en dus niet haar verbonden zijn met de kosmos geheel en in waarheid aanvaardt, dan vallen - maar nu langzaam en dus niet met een schok - ook al die waarden uit het verleden weg. Wat er overblijft is a.h.w. een ziel, die op het punt staat om weer het leven in te gaan. Deze ziel heeft dus wel de mogelijkheid bepaalde bekwaamheden, die zij eens heeft bezeten, sneller te leren, maar zij kan zich niet meer beroepen op haar verleden. Het verleden is dood. Zij is a.h.w. een tweede dood gestorven.

❖ *De identiteit van een persoon is het probleem. Hoe ziet u dat eigenlijk?*

De identiteit van een persoon is de voorstelling, die hij zich van zichzelf maakt plus de naam, die hij aan zichzelf toekent, voor zover hij deze aan anderen weet over te dragen als een geldige waarde. Met andere woorden: de identiteit van een persoon, zoals die op aarde bestaat, is in feite een voorstelling en in vele gevallen zelfs een valse voorstelling van zaken. De werkelijke identiteit van een mens, kosmisch gezien, is eenvoudig deze: Hij is een deel van de goddelijke kracht en heeft in het goddelijk scheppingsplan een bepaalde waarde. U zoudt ook kunnen zeggen een zekere taak, waardoor hij in de totale harmonie van het zijn een persoonlijk bestaan leidt. Het is dus een deel van de goddelijke wil, geïsoleerd van de andere delen, om zo t.a.v. die andere delen een evenwicht tot stand te brengen.

❖ *Het is juist de isolatie, die ons doet zondigen.*

U gebruikt een woord, waaraan ik een erge hekel heb: zondigen. Maar misschien kunt u mij duidelijk maken wat u verstaat onder zonde?

❖ *Door het zich afzonderen van het geheel voelt de mens zich zelfzuchtig. Hij ziet alleen zijn eigen belang. Dus alle zonden bestaan uit zelfzuchtigheid.*

Ja, dan kan ik daarop in dit verband antwoorden: Een dergelijke zonde bestaat niet, tenzij u het een tekortschieten tegenover uzelf wilt noemen; dus een onvolledig leven. Zonde is een heel variabel begrip, dat over het algemeen wordt ontleend aan de moraliteit van de mens, al dan niet gebaseerd op een openbaring of een sociaal gebruik. Wanneer de mens daar tegenin gaat, dan noemt men dit zonde, omdat dit voor anderen niet aanvaardbaar is. Indien er echter geen zonde in dit verband zou bestaan, zou er geen mensheid kunnen zijn. Men heeft b.v. een hele tijd alle seksualiteit een beetje zondig gevonden, maar indien ze er niet zou zijn, zouden er ook geen mensen zijn, of maar heel weinig.

Men heeft gezegd, dat het niet erkennen van het absolute gezag van een bepaalde kerk zonde is. Maar de denker, die dat gezag niet absoluut erkent, maakt het daardoor mogelijk dat de kerk later blijft voortbestaan, want hij geeft haar de nieuwe elementen, die zij nodig heeft om te blijven leven in en voor de mens. Zonde is dus wel een zeer relatief begrip.

Wanneer wij ons afzonderen, dan doen wij onszelf tekort. Er staat geschreven: Gij zult uw naaste liefhebben gelijk uzelf. Niet boven uzelve, ook niet naast uzelve, maar gelijk. Daarin ligt - geloof ik - op uw terrein, dus zoals u het stelt, de grote fout, de zonde. Indien ik mijzelf meer liefheb dan de wereld of de wereld meer liefheb dan mijzelf (in beide gevallen dus) dan schiet ik tekort. Ik kan dan niet voor die wereld betekenen wat ik moet zijn: een organisch deel van het goddelijk bestaan. Ik leef niet harmonisch; ik schep dus een disharmonie. Pas wanneer mijn zelfvervulling gepaard gaat met de vervulling van mijn taak t.a.v. de mensheid of van het totaal zijnde, leef ik harmonisch en juist.

Het isolement, waarover u spreekt, is dus alleen in deze zin te beschouwen als zonde, indien het inhoudt, dat men bewust en wetend tekortschiet tegenover zichzelf of tegenover de mensheid. Zolang men deze associaties niet heeft, zou ik isolement zeker niet als zonde willen beschouwen.

❖ *Ik wilde graag nog iets vragen over de getallen; 9 als hogepriester; 8 als priester. Als ik nog even terugga, dan kom ik geloof ik bij 7 als de bewuste mens en 6 de dierlijk levende mens*

6, de dierlijke mens of alleen materieel levende mens.

❖ *.....en nu wordt die 6 drie keer herhaald; 666 als het getal der mensen. Heeft dit een bepaalde betekenis? Geldt dit voor meer gebieden?*

Je zou kunnen zeggen, dat het het absoluut materialisme is, zodat je 666 in deze zin kunt interpreteren als geheel gebonden aan de materie, in de materie geheel gebonden aan eigenbelang en in de beschouwing van eigenbelang onverschillig voor alle wereld.

Dit is een tamelijk negatieve constructie, maar daar zit weer aan vast, dat deze 3 fasen tezamen nooit te handhaven zijn. Wanneer ik n.l. in de wereld volledig materialistisch leef, maar daarbij alleen aan mijzelf denk, zal ik - al noem ik dat niet zo - mijzelf beschouwen als een godje. $6 + 6 = 12 = 3 =$ de geopenbaarde Godheid plus de hogere kracht daarin werkzaam. En als ik daaraan dan nog eens mijn onverschilligheid voor de wereld toevoeg, dan krijg ik als antwoord: de onverschilligheid van de wereld. Mijn god-zijn wordt aangetast. Het bereikte begrip kan dus niet meer worden gehandhaafd als zijnde identiek met de eigen persoonlijkheid en wordt naar buiten geprojecteerd. God wordt ervaren als iets buiten mij en dan erkend als iets, wat in mij werkzaam kan zijn. Ik treed voor God en ik heb het hogepriesterlijke.

U ziet, het is tamelijk eenvoudig. Het is een weet. Als u dus zelf de getallenleer zoudt beheersen, dan zoudt u precies hetzelfde kunnen doen. Moeilijk is het niet.

Dan is het misschien ook aardig om de 144.000 even te nemen, nu we toch bezig zijn. We beginnen met 1. 1 Is de niet geopenbaarde Godheid. De niet geopenbaarde Godheid in het dierlijke (4) brengt ons het beperkte bewustzijn (5). Het is nog niet menselijk. Wanneer nu het bewustzijn wordt geconfronteerd met het dierlijke, dan ontstaat (dat is weer de 4 erbij) de

beschouwing van het dierlijke van buiten het dierlijke. Er is niet alleen een relatie tussen het "ik" en de wereld, maar het "ik" wordt ook beseft in zijn werking op die wereld. Dus uit de wereld wordt het "ik" 'bezien en daarmee wordt - desnoods zonder dat een zuiver menselijke fase daartussen komt - de erkenning van God bereikt. Er wordt dus de erkenning van het hogere geweld bereikt. Het "ik" kan nu voor die God treden en we hebben wederom het hogepriesterlijk begrip.

❖ *Wat is de betekenis van de 3 nullen daarachter?*

De 3 nullen zijn een versterkingsfactor. De zero of de nul wordt in feite alleen gebruikt om oneindigheid aan te geven. In de kabbala kennen we eigenlijk geen 0. De 0 is een waarde, die steeds weer wegvalt. Ze geeft een 10-voud aan. Ze geeft dus een versterking van de factor, die ervoor ligt, aan en dientengevolge kunnen we zeggen: de 3 nullen in het getal 144.000 geven een bijna oneindig grote versterking van de bewustwording aan, zodat we hieruit kunnen concluderen dat de totale mensheid vanuit haar beperkte dierlijkheid en beperkte zelfbeschouwing toch reeds tot een Godserkenning en beleving zal kunnen komen.

❖ *Mag ik hieruit de conclusie trekken, dat het dier, dat op zijn manier bewust wordt, voor het Goddelijke treedt?*

Ja, dat kunt u natuurlijk wel doen, ofschoon het heel erg moeilijk is om vanuit het dierlijke God juist te bepalen, dat begrijpt u wel. We kunnen het misschien beter zo zeggen:

Alles, wat bestaat, is deel van het Goddelijke. Naarmate in hetgeen er uit het Goddelijke bestaat zich een persoonlijk bewustzijn ontplooit en hierbij een grotere werelderkenning optreedt, zal ook de bewuste Godsbeleving en aanvaarding sterker mogelijk zijn. Maar zolang het "ik" niet in staat is zichzelf te zien als in relatie staande met die wereld (dus als een actieve factor in en voor de wereld), zal het niet in staat zijn God als een onafhankelijke factor te zien, die ook in het eigen "ik" is vertegenwoordigd, zodat het dier zijn God zoekt in de macht, die zijn milieu beheerst. Kijk maar eens naar uw hondje, katje, paardje, varkentje of koetje. Voor die dieren bent u ergens God of misschien de duivel, dat kan ook. Maar zodra er een hoger bewustzijn ontstaat (dat zien we b.v. bij bepaalde apensoorten), dan is er een vreemd ervaren van het hogere. We zien diersoorten, die een soort maanaanbidding kennen. Heel primitief, maar het is er. Er is dan alweer een erkenning van een hogere waarde; en in deze zin is dus ook het treden voor God reeds mogelijk.

❖ *Komt dat tot uiting in b.v. de dans van de olifanten?*

U heeft kennelijk Kipling gelezen. De dans van de olifanten is een samenkomst en het is een soort waanzin, laten we het maar precies zeggen, zoals het is. Maar in deze waanzin wordt een gemeenschapsbeleving geboren. We zouden kunnen zeggen, dat het een zekere mystiek in zich draagt. Het is dus geen Godserkenning. We zouden het misschien een gezamenlijke aanbidding kunnen noemen, mits wij niet veronderstellen dat de eenling tot een loszijn van zichzelf komt.

❖ *Het visioen van Johannes over de 7 gemeenten door de mond van een figuur met het tweesnijdend zwaard plus de 7 sterren, is dat een figuur, die Johannes begeleidt of is dat een projectie van eigen gedachten?*

Ik zou zeggen, dat het een projectie is van eigen geloof in de goddelijke rechtsmacht, geuit via het christendom. Het is hier kennelijk wel een projectie. Als u de Openbaring doorleest, dan zult u heel veel van dergelijke dingen tegenkomen, waarvan je zegt: Kijk, dit is toch eigenlijk een projectie. Als iemand mij zegt een boek te lezen en ik ken de persoon niet eens; het is een stem die het mij zegt, dan kan dat dus ook uit mijzelf komen. Zo vind je het hele boek door steeds weer eigenlijk Johannes, die spreekt tot Johannes en Johannes, die Johannes overtuigt. Als je daarmee dus rekening houdt, dan moet je niet zeggen: dat alles is waardeloos, maar dan moet je zeggen; wat daar wordt gesteld, is een zeer persoonlijke reactie; het is een persoonlijke voorstelling. Het is voor mijzelf een beginpunt. Ik kan erover mediteren, maar ik moet het eerst zelf beleven in mijzelf waarmaken, voordat ik kan zeggen wat het - en dan alleen voor mijzelf - waarlijk betekent. Dat is mijn opinie. U moogt er rustig van afwijken. Het is geen evangelium. Maar het lijkt me, toch wel goed, als u het zo eens bekijkt.

❖ *Is het juist, dat de God van Israël een evolutie in bewustwording is?*

Nee. Ik geloof niet, dat dat juist is. Als u zegt: Godserkenning is evolutie in bewustwording, dan kan ik u gelijk geven. Ik zou zeggen: God is de totaliteit van alle mogelijkheden, waarin door de bewustwording, in een voor ons evolutionair proces, bepaalde delen voor het "ik" worden gerealiseerd.

Ik maak dus een groot onderscheid tussen God, de Tijdloze, de Eeuwige, de Alomvattende en de processen, die zich afspelen voor, in en met ons. Dat is ook logisch. Als ik een God accepteer, waarin die evolutie belangrijk is, dan heb ik te maken met een God, die niet absoluut is; een God, die verandert. Een God, die verandert, veronderstelt iets, waarin die God kan veranderen. Het veronderstelt dus iets, wat groter is dan God. Als ik zeg. God zit in de hemel, Hij heeft daar Zijn eigen huis en ik bedoel dat niet overdrachtelijk maar volkomen reëel, dan geef ik dus toe dat God kleiner is dan die hemel en dat die hemel door iets anders dan God kan zijn gemaakt; dat er dus iets buiten God kan bestaan. Dit laatste meen ik absoluut te moeten verwerpen.

❖ *Is het dan niet juist God te zien als niet gemanifesteerd?*

Ik geloof, dat het verstandig is alles zonder uitzondering te zien als een manifestatie van een Godheid, wiens volledigheid wij niet kunnen overzien of beseffen.

❖ *Zijn er overeenkomsten tussen het heilige Mekka van Mohammed en het hemelse Jeruzalem?*

Ik zou zeggen, volgens de interpretatie, die de mensen eraan geven. Maar het Mekka van Mohammed is geen hemelse stad vergeet u dat niet. Het is ook geen paradijs. Mekka is een plaats, die geheiligd is door een strijd, door de reiniging, die zij heeft ondergaan, dank zij de gevolgen van - ik meen - de 2^e hadj, de 2^e heilige oorlog.

Jeruzalem is een stad, die een begrip wordt: oord van vrede, jero salem. Dit is dus niet meer alleen een stad, het is een ideaal. Een hemels Jeruzalem is dus een oord, waarin de goddelijke vrede bestaat. Het heilige Mekka is alleen de plaats, waarin de goddelijke kracht op aarde sterker actief is. Ik geloof, dat het verschil heel groot is.

Mag ik aannemen, dat we uitgevraagd zijn? We hebben geprobeerd het allemaal zo plechtig en zo netjes mogelijk te doen en ik hoop, dat we daarin redelijk zijn geslaagd.

Ik heb u vanavond met de Openbaring van Johannes iets willen voorleggen, wat niet zo erg gebruikelijk is. Niet dat ik a priori onorthodox wilde spreken, helemaal niet. De mens is echter zozeer geneigd zich vast te klampen aan het woord en de betekenis van het woord. Hij vergeet helemaal, dat de betekenis van een bepaald woord in de loop van enkele jaren volledig kan veranderen. Neemt u nu maar eens uw "in" en het "in" van de jongeren. Die woorden zijn eigenlijk niet helemaal meer te vertalen.

Een woord is een levend iets. Zelfs in een dode taal is de vertaling na verloop van tijd niet meer precies mogelijk. De mens, die zich vastklampt aan het woord en niet zoekt naar de mens, die er achter leeft en naar de kracht, die er achter zit, zal nooit begrijpen wat het betekent.

Juist de Openbaring van Johannes is zo vaak gebruikt om allerhande sombere prognoses te geven. Ik heb enkele daarvan in mijn inleiding geciteerd en ik zou praktisch tot in het oneindige, daarmee kunnen doorgaan. Om u een voorbeeld te geven:

Deels uit kloostergemeenschappen, deels ook uit andere groepen en occulte groepen zijn in de laatste 10 jaren alleen al 43 ondergangsprognoses gegeven. Van die 43 waren er ruim 30 uit de kloosters afkomstig. Deze zijn voor het grootste gedeelte verworpen, terwijl 2 ervan in beschouwing worden gehouden en voorlopig als geheim materiaal gelden.

Wat betreft de andere prognoses, voor een deel hebben ze reeds geleid tot allerhande dwaasheden en voor een ander deel worden ze toch helemaal verkeerd geïnterpreteerd. Het is nog steeds een tijd van profeten en visioenen zijn geen zeldzaamheid. Ze zijn er nog steeds. Het enige wat veranderd is, is de mensheid, de maatschappij, waarin zij leeft.

Als wij in onze eigen tijd die dingen niet meer zonder een onderzoek op hun volle waarde willen accepteren, dan mogen wij dat ook niet doen voor het verleden. Wij mogen niet zeggen: Wat er in een ver verleden is gebeurd, was goed. Dat is precies hetzelfde, als je een afzichtelijk beeld mooi noemt, omdat het 2000 jaar oud is en ook dat acht ik krankzinnig. Je kunt zeggen, dat het waardevol is, omdat het oud is. Maar je kunt nooit zeggen, dat het mooi is.

De mens, die de Openbaring van Johannes leest en daarmee probeert te werken, gaat vaak uit van het idee dat dit waar moet zijn, omdat het zo lang bestaat. En ik zeg: Dat kan niet. Dat

kan in die tijd begrijpelijk zijn geweest misschien. Het kan - en dan waarschijnlijk nog alleen voor een select gezelschap - grote betekenis hebben gehad. Maar dat houdt nog niet in, dat het vandaag letterlijk en woordelijk waar is. Zoals de bijbel en de evangeliën niet letterlijk en woordelijk meer waar zijn, omdat juist de nuanceringen, die de betekenissen eraan geven, veranderd zijn.

Ik heb u willen confronteren met de geheimen, waarmee men zo graag werkt. Het "beest" met al de verschillende eigenaardigheden. Het boek met 7 zegelen. Dingen, waarmee de mens speelt, omdat hij hun werkelijk wezen niet begrijpt. Dingen, waarmee de mens - vaak in grote ernst - probeert de toekomst te berekenen, of tracht uit te maken wie nu eigenlijk de demon is op aarde en wie God is op aarde. Ik zeg u; dit is niet mogelijk. U kunt in uzelf beleven. En dat is hier dan eigenlijk mijn slotbetoog.

Vrienden, de profeten zijn een aanleiding tot erkenning. Een profetie op zichzelf is geen erkenning voor u. De bijbel is een sleutel tot uw innerlijk beseffen van God. Zij is niet zonder meer een onaantastbare goddelijke waarheid.

De Openbaring van Johannes is de sleutel tot een visioen, waarin u erkent wat u zelf bent en misschien ook wat de wereld gaat worden. Maar het is niet zonder meer een letterlijke waarheid, waarmee je verstandelijk en met verschillende handigheidjes van alles kunt doen. Zeker, in de bijbel en zelfs in de Openbaring zijn vele z.g. versleutelde waarheden aanwezig. Er zijn double entendres, er zijn verborgen betekenissen. Maar zelfs als je deze kent, weet je nog niet precies wat er is bedoeld.

God leeft in ons zo goed als buiten ons. Als wij de waarheid Gods zoeken, dan zullen we God naar buiten toe moeten dienen en in onszelf naar God moeten luisteren. Al, wat buiten ons is, heeft alleen zin en betekenis, indien het ons leert om innerlijk meer de grote harmonie, de werkelijkheid van het licht en God te erkennen. Zonder dat is het nutteloos, waardeloos. Het is geen zonde en het is geen deugd; het is alleen onbetekenend. Datgene, wat ons innerlijk rijk maakt, wat ons innerlijk waarheid, licht en leven doet beseffen, dat is de ware openbaring.

De Openbaring van Johannes bevat zeer vele elementen, die daartoe kunnen bijdragen. Maar dan moeten wij haar ook nemen voor wat ze is: een visioen van een mens, die een groot deel van zichzelf, van zijn kennis, van de in hem levende en bekend zijnde symboliek heeft gebruikt om weer te geven, hoe hij beleefde. Het is dus niet een onveranderlijke waarheid.

Wanneer men de Openbaring van Johannes leest en men vindt daarin Johannes, dan vindt men door Johannes waarheid en zelfs God. Maar als men God zoekt zonder aan Johannes te denken, dan vindt men Johannes en noemt hem God. Dat is verkeerd.

Mijn eindconclusie is duidelijk: Er zijn u aan alle kanten punten van uitgang gegeven voor uw innerlijke bewustwording. Er zijn u profetieën gegeven, waardoor ook u kunt beseffen wat de toekomst misschien zal brengen. Er zijn u ook sleutels gegeven, waardoor u de mensheid, haar lot, de ritmiek van haar stijgen en dalen in bewustzijn en cultuur kunt begrijpen. Maar u moet begrijpen. Het is aan u, dat de taak is opgelegd te leven; en leven betekent ook bewustzijn opdoen. Leven betekent ervaren, erkennen. Pas als u aan die voorwaarden heeft voldaan, kunt u volgens mij met vrucht lezen in de Bijbel, in de natuur en ook natuurlijk in de Openbaring van Johannes.

Ik dank u, vrienden, voor uw aandacht en hoop, dat deze avond heeft geholpen om bepaalde dingen in een wat ander licht te zien.